

"בנט יסיים את הבחירות עם 6-7 מנדטים ביום טוב. האיש שיקר לציבור ביוזעין ואין שום סיבה שהוא לא ימשיך לשקר" השר דודי אמסלם עם תחזית בחירות על המפלגה שכרגע שנייה לליכוד. לדבריו, "גם השמאל בתוך תוכו בז לו"

לתגובות הארות והערות: azisman88@gmail.com

שלטון הצללים

בין סומלילנד, פלורידה ואיראן: הבג"צ ממשיך להשתלט על מוקדי הכוח במדינה

רדיפה וניסיונות להגן על המדינה: לבד הכאת ההודו ביטס: כל מלי יוצר עליך לא יצאך ששאל חזון התעמרות הבג"צ והיועמ"שית בלומדי התורה ותלמידי תשב"ר. שער יתד נאמן אתמול עורר הדים נרחבים

כמו מטוטלת שנעה פעם לכאן ופעם לכאן, כך נראים השבועות הפוליטיים בישראל. בשבוע שעבר חגגו מתנגדי נתניהו, בעקבות הראיונות של אלי פלדשטיין בפרשת "קטארגייט" שחדרה ללשכת ראש הממשלה. נפתלי בנט מיהר להכתיר זאת כ"בגידה", והאצבע המאשימה הופנתה ישירות אל נתניהו.

והנה, בתוך ימים ספורים בלבד, התהפכה התמונה: הש"בוע הגיע תורם של אנשי נתניהו לחגוג, לאחר הפסגה עם הנשיא טראמפ בפלורידה, שהצליחה מעל ומעבר, בניגוד גמור לכל התחזיות הקודרות שנשמעו ערב המפגש (לקמן בהרחבה).

לתוך התנדויות הזו נכנסו גם שני נושאים מדיניים בעלי גוון ביטחוני מובהק. הראשון: החגיגות בסומלילנד, לאחר שמדינת ישראל הכירה בה כמדינה ריבונית ועצמאית. מעבר למשמעות המדינית, מדובר במהלך בעל השלכות ביטחוניות לא מבוטלות, נוכח מיקומה האסטרטגי של סומלילנד באזור רווי איומי טרור. ההכרה הישראלית משרתת מסר ברור הן לטורקים המעמיקים את אחיזתם באפריקה, והן לחות"ים, שמנסים לבסס לעצמם מרחב השפעה ימי.

האירוע המשמעותי השני הוא האפשרות, שעד לא מזמן נחשבה דמיונית: התמוטטות המשטר האיראני, לנוכח גל ההפגנות הפנימיות שהולך ומחריף. מדינת ישראל הרש"מית, מנסה לשמור מרחק, כדי לא לספק למשמרות המהפכה תירוץ לדיכוי אכזרי ולתליית מפגינים בעוון "בגידה". במ"קביל, מערכת הביטחון עוקבת בדריכות אחר ההתפתחויות, מחשש שהמשטר האיראני יבחור דווקא בעימות צבאי מול מדינת ישראל כדי להסיט את דעת הקהל מהמשרב הכלכלי, ממצוקת המים ומהכשל ברווחה, הגורמים שדחפו את ההמונים לרחובות. גם דבריו של טראמפ השבוע, בדבר "אור ירוק" לתקיפה באיראן אם תחדש את פרויקט הגרעין והטילים, עלולים לשמש זרו למהלך איראני פיזי.

ובתוך כל קלחת האירועים המדיניים והביטחוניים, הו, הצליח הבג"צ שוב להשחיל את עצמו למרכז הבמה עם שורת פסיקות מקוממות ועם המשך הדריסה שהוא מבצע בדמוקרטיה הישראלית, בנבחרת הציבור, בהחלטות הכנסת, במבקר המדינה ובממשלה.

שופטי בג"צ בראשות יצחק עמית, שנטל, לפי שר המ"שפטים לויץ, את התואר "נשיא בית המשפט העליון" שלא כחוק, ממשיכים להרחיב את שליטתם על מערכות השלטון, עד כדי מעורבות עמוקה בצבא, שאינו יכול למנות קצינים בכירים מבלי שבית המשפט ייתן את ברכתו. מדובר במע"רכת משפט שאינה נבחרת, אך בפועל מנהלת את המדינה במקום הציבור, תוך ניגוד עניינים חריף, כפי שיפורט מיד.

כוח ללא בלמים

מטאפורות לצד אחד בלבד: בין "הדריסה" של סמוטריץ' ל"אגדע את היד" של חשין

לעיתים נדמה שהשופט יצחק עמית פועל במסע נקמה אישי, רק משום שהממשלה מסרבת להכיר בכינויו "נשיא בית המשפט העליון". כמעט כל דבר שקשור לממשלה נתקל בהתנגדותו. הבג"צ נגד סגירת גל"צ, נגד בדיקת מחדלי הטבח על ידי מבקר המדינה (כדי לקדם את ועדת החקירה הממלכתית), נגד העברת כספים חוקית שאישרה ועדת הכספים למוסדות חרדיים, ובקיצור: הכול נגד, זולת פסיקה אחת חריגה.

מדובר בניסיון של השר דודי אמסלם לבטל את חוק הדי"רקטורים. כאן, דווקא הבג"צ היה בעד, כאשר השופט עמית הוציא צו ביניים שהקפיא את המהלך. אה, שכחנו לציין "פרט שולי": אחיו של עמית נמנה על נבחרת הדירקטורים, פרט שלא מנע מהשופט הנכבד לדון בתיק ולהכריע בו.

השבוע התייחס לכך נציב תלונות השופטים, אשר קולה (שנפסל בידי עמית לשמש שופט חוקר בפרשת הפצ"רית), וקבע כי עמית פעל בניגוד עניינים. בין היתר צוין כי הוא לא ביצע גילוי נאות, וכי המשיך לטפל בעניין תקופה ארוכה מעבר לשבוע התורנות שבו הגיעה העתירה לשולחנו.

הרבה פרטים מייגעים, המון סעיפים משפטיים מסוב"כים, אבל השורה התחתונה ברורה: הבג"צ מרשה לעצמו לעשות ככל העולה על רוחו, פשוט מפני שהוא יכול. לא פלא שהשר סמוטריץ' קרא השבוע "לדרוס" את עמית. סמוטריץ' התכוון, כמובן, לדריסה מטאפורית, אך התקשור"רת עטה על הדברים כאילו מדובר בקריאה לאלימות ממש. המחאות והכותרות הגיעו בהתאם.

שופטי עבר נזעקו וחתמו על עצומת אזהרה "להימנע מפגיעה בעמית". מסע הפחדה, פרשנויות קודרות, ואפילו שאלה נלעגת שנזרקה לחלל האוויר: "מה יעשה נתניהו בה"לווייתו של עמית?", הכול כדי להבעיר עוד קצת את השיח. לא הועילו הבהרותיו של סמוטריץ' שזה "דורסני" במו"בן הרעיוני בלבד. מסע ההסתה נגדו המשיך במלוא עוזו. כדאי להזכיר: כשהשופט מישאל חשין אמר בזמנו על שר המשפטים דניאל פרידמן: "מי שירים יד על ביתי, אגדע את ידו", איש לא פירש זאת כפגיעה פיזית חלילה. רק לשמאל מותר לדבר במטאפורות. לימין אסור.

וזה אינה הדוגמה היחידה. לפני שלוש שנים, בדיון בעניינו של המאיר ערן רובינפלד, שקרא בתקופת הקורונה "לנעול את דלתות הישיבות ולהזרים פנימה גז", החליטה פרקליטות המדינה שלא לפתוח בחקירה פלילית. הנימוק: אף שיש בדברים עידוד לאלימות, "בשים לב לחופש הביטוי אין מקום לחקירה". הנה המסקנה: גם "חופש הביטוי" שמור, הלכה למעשה, לצד אחד בלבד.

לכל זה מצטרפת כעת גם החלטת הבג"צ נגד הציבור החרדי, עם הכרזת מלחמה על ילדי תשב"ר חרדיים - בקטע הבא.

הכרזת מלחמה

השופטים "השמרנים" מול השופטים "הליברלים": מי מתנכל יותר לציבור החרדי?

התקשורת, האופוזיציה והשמאל אמנם מנסים להגן על שלטון העריצות של הבג"צ, אך הביקורת הציבורית על החלטותיו הולכת וגוברת. הדבר מתבטא בסקרי דעת קהל ובביקורת שמשמיעים נציגי הממשלה וכן אנשי תקשורת מימין. הבג"צ מודע לביקורת נגדו וכדי למצוא חן ציבורית גם בעיני מבקריו, הוא נוקט בצעדים פופוליסטים: הכה בחרדים והצל את עצמו.

במסגרת זו פעל השבוע הבג"צ באופן מרושע זדוני ותקדימי, כאשר הוציא צו ביניים נגד החלטה דמוקרטית שהתקבלה בוועדת הכספים על העברת תקציבים לחינוך התורני. באורח פלא הצו הוצא שעות ספורות מהגשת העתירה של "יש עתיד", דבר שאינו זכור מהעבר. "אין דמוקרטיה במדינת ישראל. השופטים מקבלים החלטה לפי ראות עיניהם והשקפת עולמם" הגיב ח"כ הרב משה גפני. "זו החלטה דיקטטורית של גוף פוליטי אנטי חרדי ואנטי דמוקרטי", קבע ח"כ הרב מקלב. "החלטה פוליטית במסווה משפטי. הבג"צ מנותק מהעם", הגיב ח"כ הרב יעקב אשר. "אין שופטים בירושלים", בג"צ דורס את הציבור החרדי, הגיבה תנועת ש"ס.

מכל התגובות עולה כי הבג"צ הכריז מלחמה נגד הציבור החרדי. אחרת לא ניתן להבין את החיפזון בהחלטה, שכאמור התקבלה באופן הכי דמוקרטי שיכול להיות. כאן המקום לציין שאת ההחלטה קיבלה השופטת יעל וילנר, הנמנית על הזרם הדתי"ל ונחשבת לשופטת שמרנית. שוב התברר ששופטים "שמרנים" כמותה וכמו נועם סולברג, שקבע להחמיר את האכיפה נגד לומדי התורה ולעצור את תקציבי הישיבות, מזיקים לציבור החרדי לא פחות (ואולי יותר) משופטים "ליברלים".

את הדבר הזה ניסח היטב בעבר ח"כ הרב גפני, שאמר כאן כי אינו תומך במינוי שופטים "שמרנים" בדמותו של סולברג: "הם מטיפים מוסר כביכול מבפנים וזה מסוכן הרבה יותר".

ואי אפשר בלי להתייחס לעותרים - מפלגת "יש עתיד" ולפיד, שמוכנים למכור הכול, כולל פגיעה והתעמרות בילדי תשב"ר, רק כדי לעבור את אחוז החסימה. לפיד הודה שנים כי טעה טעות קשה בתקופת כהונתו כשר האוצר, כשהוביל קיצוץ אישי באבכים, ומאו שילם מחיר פוליטי כבד. כעת הוא חוזר לקיאו. שמעון פרס אמר פעם: "אנשים בגיל כזה כבר לא משתנים". המציאות מוכיחה כמה צדק.

פסגת המחמאות

המפגש בין טראמפ לנתניהו שבר את כל התחזיות והשאיר את האולפנים באווירת נכאים

טראמפ מפרגן, נתניהו מנהנן. פגישת הפסגה הצליחה למרות ניסיונות ההגחכה

זה כבר הפך לריטואל קבוע: לפני כל פגישה בין טראמפ לנתניהו, הפרשנים מתייצבים באולפנים ומזהירים מפני "קרע", "נויפה", "ביקורת חריפה" ו"שיחה קשה". "הנשיא הזה הוא בלתי צפוי", הם נוהגים לומר, כדי להצדיק את אזהרותיהם.

כך היה גם השבוע. במשך ימים ארוכים נשמעו תחזיות ועם על כך שטראמפ לא יקבל את קווי נתניהו בעניין עזה, שיתעמת איתו על פירוז חמאס, ויאיים לבלום תקיפה באיראן. אחד הפרשנים אף התיע כי "נתניהו יחזור מושפל ארצה, ויבין שטראמפ כבר לא קונה את הסחורה שלו". מהר מאוד התברר שכל ההערות המוקדמות התנפצו אל קרקע המציאות: לא מתיחות, לא נויפה ולא ריחוק.

"אסור לתת לעורכת הדין בהרב מיארה להיכנס לדיוני הקבינט והממשלה וצריך לעצור לה את המשכורת" השר שלמה קרעי על היועמ"שית, שלמרות שפוטרה, היא מנצחת על מסע הרדיפה נגד לומדי התורה ודורשת להאיץ את ההליכים הפליליים נגדם

היה זה כאשר הנשיא נשאל על ידי איש התקשורת יעקב ברדוגו, מחדשות 14, על החנינה לנתניהו. היו שניסו לטעון כי מדובר בשאלה מונחית. ברדוגו שלל זאת ואמר כי מדובר בנושא מהותי, שטראמפ התייחס אליו בביקורו בכנסת וגם לאחר מכן. לפיכך זו שאלה לגיטימית לחלוטין.

טראמפ נראה מוכן לשאלה והצהיר בפומבי כי "החנינה בדרך". הוא לא אמר שהחנינה "נבכנת" ולא אמר שהיא "תישקל", אלא שהיא בדרך. בלשכתו של נשיא המדינה יצחק הרצוג מיהרו להכחיש את הדברים, אבל עצם העלאת הנושא בידי נשיא אמריקאי היא הישג פוליטי אדיר עבור נתניהו. זה לא צעד משפטי, אלא מסר תודעתי, וטראמפ, כהרגלו, מבין היטב תודעה.

לא פחות מעניינת היא הדינמיקה הפוליטית סביב האפשרות שטראמפ יגיע לישראל לקבל את פרס ישראל, שהובטח לו בעיצומה של הפגישה. היה זה כאשר נתניהו העלה לשיחות טלפון יזומה את שר החינוך יואב קיש, שבישר לטראמפ את הבשורה על זכייתו בפרס. קיש ששינה את הקריטריונים יחד עם חברי ועדת הפרס, הזמין את הנשיא להגיע ארצה לטקס. אם אין פרס נובל (לעת עתה), טראמפ יסתפק בפרס ישראל.

בשמאל לא מסתירים את החשש: ביקור כזה, בעיצומה של מערכת בחירות, יהפוך לאירוע קמפיין מדהדה. חיבוק פומבי בירושלים, דגלים, טקסים וקשה לחשוב על תמונה חזקה יותר עבור נתניהו, שיקבל קליפ קמפיין מושלם בלי להשקיע שקל אחד.

היו שאמרו השבוע, כי לנתניהו זו תהיה הזדמנות פוליטית מיוחדת להקדים את הבחירות ולהצמיד אותן לביקור נשיא ארה"ב שמחבק אותו בפומבי.

"זו תהיה חגיגה אמיתית", משוכנעים תומכיו של נתניהו, שטרם התאוששו מהמחמאות שהרעיף עליו טראמפ. "כשנשיא שומע את טראמפ, אני מרגיש שאני לא מספיק בייביסט", התבטא אחד מהם. "נראה שטראמפ הוא הביביסט הכי גדול בעולם", המשיכו והתפייסו בהתלהבות יתירה. מבחינתם, אין כל משמעות למי שעמד בראשות הממשלה כשארע הטבח. התמיכה היא עיוורת.

ולסיום הפרק הפוליטי הזה אי אפשר שלא להתייחס לתמונה שהעלה השר שקלי, בה נראים בנט ולפיד מחייכים וזורחים. מתחת התמונה ציטט שיקלי את הנשיא טראמפ: "ביבי ניצח במלחמה. אם הייתה שם אישיות אחרת, אדם חלש או טיפש או שניהם, לא הייתם מצליחים".

פסגה עם כוכבית

הפערים שנשארו: לצד המחמאות נותרו שאלות כבדות על עזה, טורקיה ומטוסי F35

הפסגה בפלורידה לא הייתה רק חגיגת מחמאות. היא הציפה גם את הפערים המדיניים העמוקים שנותרו על השולחן. טראמפ אמנם העניק לנתניהו גיבוי מקיף הן בנושא איראן והן במערכה בעזה, אך לצד הדברים החמים, נותרו לא מעט סימני שאלה.

בתיק האיראני, הושגה הסכמה מלאה: ישראל קיבלה "אור ירוק" לפעול בכל עוצמה, אם וכאשר תזוהה שהמטוטר חוזר למסלול הגרעין. האיום שהשמיע טראמפ מול המצולמות: "הם יודעים בדיוק איך זה ייגמר", היה חריג בעוצמתו. לא במקרה באיראן הגיבו בבהלה ובאיומים. יש לקוות שההפגנות הפנימיות יעשו את מה שלא עשו בעבר, ימוטטו את המשטר ויתרו כמובן את הצורך בהתקפה נוספת.

גם בנושא העזתי התמונה פחות חדה. טראמפ אמנם הדגיש שהחמאס חייב להתפרק מנשקו, אך גם רמז שהממשלה עבר לשלב ב' יכול להתחיל גם בלי תנאי מוחלט. זהו קו שאינו תואם במלואו את עמדת ירושלים, הדורשת פירוק

מתגלים כמי שמנותקים מהמציאות. הפרשן ברק רביד, הוא דוגמה מובהקת. לפני הפגישה קבע בנחרצות כי "הפערים בין טראמפ לנתניהו גדולים מאי פעם". אבל המציאות שוב סירבה להתיישר לפי הדיווחים.

טראמפ השמיע כאמור מחמאות חסרות תקדים, ואז, כמו תמיד, התחילו ההתפתלויות. שעתים לאחר הפגישה, העלה רביד "מקור אמריקאי בכיר", שטוען: "טראמפ עדיין לא אוהב את ביבי". אם כך מדוע אמר בדיוק את ההפך מול המצלמות? האם המקור יודע טוב יותר מטראמפ, מה טראמפ חושב, או שמא המקור קיים רק בראשו של הפרשן? העיתונאי האמריקני מארק לויץ, התייחס לכך וכתב שזו פרשנות פייק. "כמעט כל מה שדיווח ברק רביד, מאתר הח"דשות 'אקסיוס', לשעבר בעיתון 'הארץ' השמאלי רדיקלי לפני פגישת טראמפ נתניהו, שתמיד מקורו בעילום שם, היה שגוי לחלוטין. נוהל כזה היה צריך להביא לפיטוריו. זו הונאה". בעקבות הדברים היו שהציעו לרביד, להחליף מקורות או לחדול מלהמציא אותם. "את טראמפ שהורס לך את כל התחזיות, אתה לא יכול להחליף".

יממה לאחר הפסגה הפומבית, המשיכו התיורוצים. רונן צור, מאנשי הרל"ב, קבע, בלי למצמץ, שמסיבת העיתונאים של טראמפ תיזכר כ"משפילה ביותר בהיסטוריה עבור כל אזרח ישראלי שפוי, השומע מטראמפ שוב ושוב, שתחת ממשלת נתניהו עמדה מדינת ישראל רגע אחד לפני השמדה והכחדה. בושג גדולה והשפלה היסטורית".

גם הרל"ב ברק סרי, התקשה לפרגן: "נתניהו זרח מאושר, אבל טראמפ יפרע את המחמאות שנתן". והיו גם מותחי ביקורת מסוג נוסף שביקשו להטיל דופי בפגישה: "נתניהו הולך עם אותו צבע חליפה (כחולה) ועניבה (אדום-מה) בדיוק כמו טראמפ. זה מראה שישראל הפכה למדינת חסות של ארצות הברית". אחרים בדקו מי עמד חצי צעד קדימה ומי אחורה. לא יאומן.

אפילו כשהנשיא האמריקאי אומר בפה מלא שהיחסים "לא יכולים להיות טובים יותר", נמצאים מי שממהרים להסביר לציבור למה בעצם זה לא נחשב, ומי זה שהביא את מדינת ישראל למצב של כמעט השמדה. כשהביקורת מגיעה מטראמפ היא נחשבת. כשהמחמאות מגיעות מזלזלים בו. אותו טראמפ, עם שתי התייחסויות שונות כלפיו.

והייתה גם ביקורת על שעת הפגישה. הפרשן הוותיק נחום ברנע התריע, שטראמפ "דחה את הפגישה לשעת לילה מאוחרת" כדי לפגוע ברייטינג של נתניהו. בפועל הפגישה התקיימה בשעה שמונה בערב, שיא החדשות. מסתבר שגם הפרשנים הוותיקים מנותקים.

שלמה פילבר היטיב לסכם: "48 שעות של תחזיות זעם על קץ היחסים והנה טראמפ: 'אין יחסים טובים יותר, ממה שיש לי עם נתניהו'".

החנינה והתובנה

פרס ישראל: טראמפ הציף מחדש את נושא החנינה והשמאל נכנס למגננה פוליטית

מי חלש ומי הטיפש? בנט ולפיד

מעבר לאווירה ולמחמאות, ומעבר לטעויות ולאכזבות של הפרשנים, היה גם תוכן לפסגת טראמפ נתניהו, ובעיקר פוטנציאל פוליטי עצום. טראמפ, סיפק לנתניהו סל כמעט מושלם לקמפיין הבחירות הבא: מנהיג חזק, מגובה בידי נשיא המעצמה החזקה בעולם, עם מימזות ברורות על איראן, עזה ואפילו על החנינה.

להפך: מופע מחמאות חריג בעוצמתו, חיבוק פומבי, והכל מול המצלמות. הנשיא האמריקאי הציג את נתניהו כ"גיבור מלחמה" ועוד אמירות על "מדינת ישראל ששרדה, רק בגלל שבראשה עמד נתניהו". יש להניח שבתו היהודייה, הייתה מנסחת לו את המשפט הזה באופן ראוי יותר.

כך או כך, הפסגה הייתה מוצלחת ביותר והציגה את הקשר האישי והסר התקדים בין שני המנהיגים. גלעד ארדן, שגריר ישראל לשעבר באו"ם ובארה"ב, העיד השבוע כי מעולם לא נראתה קרבה פומבית כה גדולה בין מנהיג המעצמה החשובה בעולם לבין ראש ממשלת ישראל. הדבר עמד כמובן לצנינים בעיני השמאל, התקשורת והאופוזיציה. התגובה באולפנים לא איחרה לבוא והיא לא הייתה של שמחה לאומית. להפך. האווירה הזכירה יותר את ליל נצחוננו של נתניהו בבחירות: פרצופים חמוצים, ניסיונות הקטנה, הקנטה ותיורוצים.

במקום להודות בטענתם, ניסו האולפנים "לנמק", כיצד טראמפ מרצה את כולם טראמפ אומר מה שהאורח רוצה לשמוע טראמפ אינו מתכוון לדברים "מופע ליקוקים", "הצגה תקשורתית", ו"חנופה". כל ההסברים המאולצים הללו התאיידו מול העובדה הפשוטה: האיש שמוביל את המעצמה החזקה בעולם, העניק לנתניהו את מסיבת העיתונאים הטובה בחייו.

זו השיטה המוכרת: לפני הפסגה נשמעות תחזיות זעם. אחרי הפסגה מגיעים התיורוצים. אם החיבוק חזק מדי, מסבירים שזו הצגה. אם אין ביקורת, טוענים שהיא תגיע בהמשך. ואם אין גם רמז לכך, ממציינים "מקורות אנונימיים" שמספרים סיפור הפוך לחלוטין.

מבחינת השמאל והאופוזיציה, זו הייתה פסגה גרועה. לא בגלל מה שנאמר בה, אלא בגלל מה שלא קרה בה: לא הייתה נזיפה, לא היה ריחוק, ולא היה סדק פומבי בקשר ההדוק שבין נתניהו לטראמפ. העובדה שהחיבוק הזה מחזק את מעמדה הבינלאומי של מדינת ישראל פחות עניינה. מה שבלט יותר הוא התסכול: שוב המציאות מסרבת להתיישר לפי הפרשנות המוקדמת.

שורה תחתונה: הפסגה בפלורידה לא רק חיזקה את נתניהו, היא חשפה שוב את הפער המביך בין תחזיות האולפנים לבין מה שקורה בפועל, כפי שנמשיך בקטע הבא.

מקורות באוויר

פרשני החושך: כשהמקורות האנונימיים קורסים מול המציאות הפומבית

"פרשנות פייק של רביד". העיתונאי האמריקאי מרק לויץ עם הנשיא

אם יש מקצוע שראוי לבחינה מחדש במדינת ישראל, זהו מקצוע ה"פרשנות". שנים ארוכות אנו מתבוננים במופע החזוי: פרשנים פוליטיים, כתיבי חוץ, מומחי ווינגטון ומו"מחי "מקורות אנונימיים", שעומדים באולפנים ומזהירים מפני דבר אחד, ובפועל מתרחש משהו אחר לחלוטין.

פרשנים המתיימרים להסביר בביטחון עצמי רב על היחסים המורכבים והמעוררים בין נתניהו לטראמפ,

"אני משה מלכה מעפולה. אני לא בוט, ואני אומר שאתה חלול" הדברים נאמרו במענה לטענת לפיד שכתב כי "משה מעפולה, שאומר שאני חלול, הוא לא בן אדם אמיתי אלא בוט כחלק ממכונת הרעל נגדי". משה מעפולה מיהר להוכיח שהוא אדם אמיתי שכתב את הדברים ועומד מאחוריהם

לעצמו את ערוץ הראיונות הנוח לו. לנו כאן אין כמובן שייכות ישירה למחלוקת שבתק- שורת הכללית (גם אם הנטייה הברורה היא לטובת גוף תקשורת שמקפיד להשביח את שידוריו בשבת ולכבד מסורת ויהדות), אך מעניין לצטט את מחקרו של ד"ר ניסים כץ, מומחה לתקשורת ולפוליטיקה, שבחן את ההבדלים המהותיים בין שתי הגישות ואת האופן שבו הן מחדדות ומעמיקות את השסע.

לפי המחקר, חדשות 12 וחדשות 14 אינן משמשות עוד כצינור מידע בלבד, אלא כתיבות תהודה שמעצבות תודעה ובונות נרטיב פוליטי. הדוגמה הבולטת היא סיקור מחאת קפלן: בחדשות 12 היא הוצגה כ"התערורות אזרחית", עם "ים של דגלים" ופרשנות נלווית של מאבק ציבורי נגד ממשלה הפוגעת בדמוקרטיה.

מנגד, בחדשות 14 תוארה אותה מחאה כ"אנרכיה": חסימות כבישים, הצתות בצמתים, עימותים עם שוטרים ואכיפה בררנית כמעט ללא מעצרים. הפרשנות הנלווית שם: אליטה המסרבת להשלים עם הכרעת הבוחר ומנהלת ניסיונות הפיכה תוך פגיעה בדמוקרטיה.

כך גם ביחס ליועמ"שית בהרב-מיארה. בערוצי התבלה היא מוצגת כ"שומרת סף" שמונעת פגיעה בשלטון החוק. בחדשות 14 היא מתוארת כ"קפלניסטית הראשית", יושבת ראש האופוזיציה בפועל, הפועלת לסיכול רצון העם ונבחריו. שורה תחתונה: הקרע הפוליטי חוצה גם את התקשורת. מה שבמקום אחד מוגדר "פייק ניוז" או "קונספירציה", מסוקר במקום השני כ"חשיפה דרמטית". המסקנה ברורה: תקשורת אובייקטיבית כבר אין כאן. כל סיקור נעשה דרך עיניים פוליטיות, וכל נרטיב הוא כלי נשק.

בקצרה

מהפריצה לברורמן, דרך הטלפון שנשכח במזנון ועד ה"טיפים" של לפיד למפגינים בטהרן

האקרים איראנים: אחרי שהתפרסם בפרשיות חניונים מסתוריות (ללא ביסוס) בפרשת פלדשטיין, השבוע הגיע תורו של ראש הסגל צחי ברוורמן לעלות על המוקד בנסי- בות טלפונית. הפעם אלו האיראנים שפרצו למכשירו. אם הדברים נכונים, קורסת מאליה תיאוריית הקונספירציה לפיה "אנשי נתניהו" הם אלו שפרצו בעבר לבנט וגנץ. מתברר שבטהרן לא באמת קוראים את דפי המסרים של האופוזי- ציה: מבחינת האיראנים, ברוורמן ובנט הם אותו יעד בדיוק, גם אם פריצת הסייבר הזו מחסלת בדרך את הקונספירציה המקומית על "פריצות פוליטיות" מבית.

הטלפון האבוד: בעוד ברוורמן מתמודד עם פריצה מר- חוק, שר הביטחון ישראל כ"ץ הדגים "פריצה" מסוג אחר: הוא פשוט שכח את הטלפון שלו על שולחן במזנון הכנסת אחרי פגישה עם ח"כ ניסים ואטורי (מן הסתם על הפרי- מריו). המכשיר הפך מיד לאטרקציה לעיתונאים שצילמו אותו מכל זווית, תוך תהייה אילו סודות מדינה מסתתרים שם. כנראה שהאיראנים עובדים קשה מדי בפריצות סייבר מתוחכמות; לפעמים כל מה שצריך זה לחכות ליד עמדת השניצל במזנון הכנסת ולקוות שהשר יהיה רעב במיוחד.

לפיד ההסתה: יו"ר האופוזיציה החליט השבוע להפוך לפרשן לענייני איראן, אבל הניתוח שלו נשמע מוכר באופן חשוד. לפיד הסביר שהמפגינים בטהרן יוצאים לרחובות בגלל "ממשלה כושלת", "מינויים פוליטיים" ו"מקורבים שמקבלים כסף בזמן שהאחרים משלמים מיסים". יאיר לפיד הוא כנראה הפוליטיקאי היחיד בעולם שמסוגל להסתכל על מהומות דמים בטהרן ולראות שם את תקציב הישיבות. אצל לפיד כל הדרכים מובילות להסתה, גם אם הן עוברות דרך משמרות המהפכה.

ביצירת דעת קהל ובעיצוב מציאות מדומה לצורך ניצחון בבחירות. ייתכן מאוד שגם הם עושים שימוש בדיפ פייק ככלי עבודה. החשש הוא שזה יגיע כאמור גם לכאן, לאחר שאותם "מערכי בחירות" הצליחו בכך במדינות אחרות. בשבוע שעבר קיימה ועדת הבחירות המרכזית דיון מיוחד, בנוכחות יו"ר הוועדה השופט נעם סולברג, על האיומים הטכנולוגיים שעלולים לשבש את יום הבחירות עד כדי ביטול. בדיון הוצג תרחיש אימים: סרטון דיפ פייק שבו נראה השופט סולברג עומד מאחורי פודיום, דגל ישראל מאחוריו, ופונה לאומה בקולו המדויק: "תושבי ישראל: עקב אירוע חירום ביטחוני אני מכריז לאלתר על סגירת הקלפיות ולהסתגר בבתיכם בהוראת גורמי הביטחון". הסרטון, שעלול להיות מופץ במהירות ברשתות החבר- תיות ומשם לזלוג לערוצי התקשורת, נראה אמין לחלוטין. הוא ממחיש כיצד ניתן לשבש את יום הבחירות עוד לפני שהמדינה תספיק להוציא הכחשה מסודרת.

בדיון ציינו גורמי המקצוע כי בעידן הטכנולוגי הנוכחי קיימות אינספור דרכים לשבש את יום הבחירות, הרבה מעבר למה שהכרנו עד היום: שיבוש יכול להגיע מגורמים פוליטיים פנימיים, אך לא פחות גם מגורמי חוץ, מדינות יריבות או ארגונים עוינים, שיבקשו להעמיק את הקיטוב הפנימי במדינת ישראל.

הוועדה דנה בפתרונות: הקמת גוף ביטחוני משותף הכולל את השב"כ, המשטרה ומערך הסייבר, שינטר כל מידע חשוד בזמן אמת. כמו כן לצאת בקמפיין ציבורי מקדים שיכשיר את דעת הקהל לאיומים האפשריים ולהבנה שגם סרטון שנראה "אמיתי לחלוטין" עלול להיות זיוף מוחלט. שורה תחתונה: הבחירות הקרובות עשויות להיות הרגי- שות ביותר שנראו כאן, לא רק בשל הקיטוב הפנימי, אלא מפני שמי שירצה לשבש אותן, יוכל לעשות זאת בלחיצת כפתור.

אמיצים וחמוצים

מלחמת הנרטיבים ותיבת התהודה: "חדשות התבלה" מול "חדשות השלטון"

בליל הבחירות, מיד לאחר פרסום תוצאות המדגם, נראה כמו תמיד חגיגות בצד אחד ותוגה בצד השני. אלא שבשונה ממערכות בחירות קודמות, ובשל הקיטוב הפנימי העמוק, יש להניח שהמחנה המנצח לא יסתפק רק בשמחת הניצחון, אלא ימצא סיפוק לא קטן גם בהפסדו של הצד השני. שמחה לאיד, במובנה הפשוט.

גם התקשורת פועלת במתכונת דומה. בחדשות 14 מכנים את רוב ערוצי התקשורת בשם הכולל "ערוצי הת- בהלה". המונח הזה נכנס לתודעה הציבורית והפך לצמד מילים שימושי, שנועד לתאר את חד צדדיותה הפוליטית של התקשורת המרכזית. מנגד, באותם ערוצים מנסים להשיב מלחמה כשהם מכנים את חדשות 14 "ערוץ השלטון". כך נוצרו שני מחנות תקשורתיים מובהקים: המחנה הגדול - "ערוצי התבלה", המרכז את רוב הערוצים, ומולו חדשות 14 - "ערוץ השלטון". חמוצים מול אמיצים. כל צד מביט לעבר השני, סופר רייטינג, וחוגג בעיקר את מפלת היריב. גם ההתייחסות הפוליטית נגזרת בהתאם. נתניהו נמנע מלה- תראיין בערוצי התבלה, ומעדיף ראיונות לתקשורת הזרה בשפה האנגלית. כאשר הוא נדרש בכל זאת להתראיין בעב- רית, הוא עושה זאת כמעט אך ורק בחדשות 14. מנגד, יאיר לפיד וחברי אופוזיציה נוספים, נמנעים מלהופיע בערוץ זה. לפיד אף מקפיד שלא להשיב לשאלות עיתונאים מחדשות 14, בעודו עונה לכל שאר העיתונאים בישיבות סיעת "יש עתיד" בכנסת. השבוע הצטרף גם שר החינוך יואב קיש לחרם התקשורת, כאשר הודיע כי בעקבות תחקיר שקרי לטענתו, הוא לא יתראיין עוד בחדשות 12. כל צד בוחר

מלא והחזרת החלל רן גויאלי הי"ד לפני כל התקדמות. במשפחת גויאלי שמעו את המסר אך הבחינו גם בחסר שלו. גם בזירה הטורקית הדברים מורכבים. טראמפ החמיא לארדואן, כאשר נתניהו עומד לצידו במסיבת העיתונאים, אך לא היה מוכן להבהיר האם טורקיה תהיה שותפה בשיקום עזה. בנוסף, מרחף כצל מטוס F-35. טראמפ רוצה למכור לטורקיה את מטוסי הדור החדש, ומדינת ישראל מודאגת מאוד מהמהלך. האמירה המרגיעה של טראמפ ש"הם לא ישתמשו בזה נגדכם" לא סיפקה איש בצמרת הביטחונית.

בחזית הסורית, הכדור בידי הנשיא א-שרע, אך טרא- מפ עושה ככל שביכולתו כדי להגיע להסכמים בין סוריה לישראל. נתניהו מוכן להסכם בתנאי שיבטיח תנאי ביטחון לאורך הגבול, כמו גם את שלומם של המיעוטים הדרוזים והמיעוט הנוצרי בסוריה. בפועל סוכם על חידוש המו"מ.

בלבנון, הבהיר טראמפ שהחזיבאללה הוא הבעיה המרכזית, ושאינן פערים בין הצדדים. מדינת ישראל קיבלה אור ירוק להמשיך ולפעול נגד החזיבאללה, אך לא לשבור את הכלים. מה שכאמור נשאר פתוח אלו השאלות האסטר- טגיות בעזה ובטורקיה.

גם בתוך הממשל האמריקאי עצמו קיימים פערים בין שני היועצים קושנר וויטקוף שמצדדים ומעדיפים לחץ על מדינת ישראל, לבין מזכיר המדינה רוביו ומזכיר ההגנה הגסט' שמאמצים את עמדתה של ממשלת ישראל. יש הטו- ענים כי ההדלפות מתוך הבית הלבן (לברק רביד ודומיו) מגיעות מהשניים הראשונים.

שורה תחתונה: פסגת פלורידה סיפקה לנתניהו חיבוק אסטרטגי וקמפיין גם יחד. לצד הכוכביות והסיבוכים, המסר המרכזי ברור: טראמפ ממשיך להיות השותף החזק ביותר של נתניהו גם בזירה המדינית וגם בזירה הפוליטית.

ספין דיגיטלי

סרטונים וקטעי קול מזויפים: כך עלולים גורמים עוינים מבית ומחוץ לשבש את יום הבחירות

הכרת פייק על "סגירת קלפיות והסתגרות בבתי". השופט נועם סולברג

הדיבורים על ביטול אפשרי של הבחירות הפכו לנשק תעמולתי של גוש האופוזיציה. "נתניהו כבר ימצא סיבה לבטל את הב- חירות בנימוק ביטחוני", חוזרים ומזהירים מתנגדיו מקרב אנשי השמאל, התקשורת והאופוזיציה. בשבוע שעבר אף קבע אחד מהם ב"ידענות ביטחונית", כי נתניהו יתקוף בוודאות את איראן שבוע לפני מועד הבחי- רות, מה שיגרום לציבור להסתגר במקלטים מחשש לתגובת נגד, ובכך ייאלץ "לבטל את הבחירות". מדובר כמובן בא- זהרות שווא, אך הן משיגות את מטרתן: להבהיל את הציבור ולהכין תשתית לנרטיב פוליטי ולא בפעם הראשונה.

אבל אם באמת מבקשים לדון לעומק באפשרות של שי- בוש ואפילו ביטול יום הבחירות, הרי שהאיום האמיתי עשוי להגיע מכיוון אחר לחלוטין: דיפ פייק. מדובר בטכנולוגיה המבוססת על בינה מלאכותית, שמסוגלת ליצור סרטונים, תמונות וקטעי קול מזויפים לחלוטין, המדמים אדם בפעולה או בהצהרה שמעולם לא התקיימה במציאות. בעידן הנוכ- חי, דיפ פייק יכול לייצר ספינים פוליטיים, מתיחות ודונויות ופגיעה ממשית בטוהר הבחירות.

בפועל, מדובר באיום שמדינת ישראל מכירה מקרוב הרבה לפני הבחירות. אסטרטגים ומומחי בחירות ישראלים עובדים כבר כיום במדינות שונות, בעיקר במזרח אירופה עם מפלגות מקומיות. הישראלים ידועים כמומחים בספינים,